

Lehmann: Jeg skal med Hensyn til den sidste ærede Talers Bemærkninger dog bringe i Erindring, hvad han jo dog veed ligesaagodt som jeg, at noget lignende, som finder Sted med Hensyn til Selveierbønder; endog i en større Udstrækning er fastsat med Hensyn til alle Sædegaardseiere; fremdeles at der i andre lignende Forhold vel ikke er indrømmet en ligesaa stor lovlig Testationsret, men at der dog er Afgang til at kunne faae Confirmation paa lignende Dispositioner; og endelig, at med Hensyn til den store Classe af Fæstebønder Giendommene, naar den bestaaende Tradition holdes i Hævd og Ære, blive hos Familien. Jeg troer saaledes, at der ikke er ret mange lignende Forhold tilbage, hvor den omhandlede Bestemmelse skulde kunne bringes til Anvendelse. Jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa, at mit Forslag ikke udelukkende gaaer ud paa at give Forældre en større Ret til at kunne fordele deres Formue mellem deres Børn, som de ansee det for hensigtsmæssigt, men ogsaa paa at give dem en saadan Ret med Hensyn til andre Forhold. Det er en af de Indvendinger, jeg vil gjøre mod det andet Forslag, at det ikke kan bruges af dem, der have lutter Sønner eller lutter Døttre, men kun af dem, der haade have Sønner og Døttre; hvorefter imod mit Forslag ikke blot kan bruges af alle Forældre i Forhold til deres Børn, men ogsaa i alle andre Livsforhold. Jeg kan ikke see Andet, end at man maa sætte megen Pris paa, at Forældre, navnlig de, der ere i Besiddelse af en større Formue, ikke blot kunne have den Tilfredsstillelse at efterlade deres Børn det, som kan sætte dem i Vel og være dem til en Støtte i Livet, men at de tillige kunne efterlade en større Deel af deres Formue til de Formaal, lige fra de høieste politiske og ned til de simpleste Godgjørenhedsformaal, for hvilke de have havt Interesse. Denne Ret til at raade over $\frac{1}{3}$ af Boet vil kunne anvendes ikke blot til at tilveiebringe en anden Fordeling af Formuen blandt Børnene, men ogsaa til at kunne skænke deres Giendele til saadanne Formaal, som for dem ere vigtige og hellige. At gaae videre end til en Trediedeel forekommer mig imidlertid efter vore Forhold og Forestillinger ikke at være hensigtsmæssigt, hvad der

jo forøvrigt kan være forskjellige Meninger om; jeg veed heller ikke, om en saadan udvidet Ret vilde være ønskelig med Hensyn til Begrebet om Familiens Sammenhold.

M. P. Bruun: At det af os stillede Forslag staaer i Forbindelse med Udkastet, maa da i alt Fald være udenfor al Tvivl; hvorefter dette ogsaa kan siges om den ærede Viceformands Forslag, forekommer mig derimod noget tvivlsomt. Det er sagt, at det staaer i Strid med Princippet i Lovforslaget. Ja, det er vel sandt, forsaavidt det gaaer ud paa at indrømme en Undtagelse deraf; men i saa Fald er enhver Undtagelse fra en Lovbestemmelse i Strid med Princippet i samme, og navnlig er dette da ogsaa Tilfældet med den gjældende Arvelovgivning. At den ærede Viceformands Forslag skulde med Hensyn til at udvide Testationsretten gaae videre end vort, kan jeg ikke troe. Retten til at give en Søn dobbeltlod i Forbindelse med den Fjerdedeel, der allerede ifølge Lovgivningen er givet fri Raadighed over, vil i de forskjellige Tilfælde være en ulige Testationsret. Det vil beroe paa tilfældige Omstændigheder, men jeg skulde dog meget seile, om ikke i de allerfleste Tilfælde en saadan Ret til at give Søn dobbelt, foruden Retten til at disponere over en Fjerdedeel, var mere end Retten til at disponere over en Trediedeel. Der er flere ærede Talere, der have talt imod vort Forslag, og som næsten alle have erklæret sig for en udvidet Testationsret. De have endogsaa meent, at naar Forslaget var stillet saaledes, at det var tilladt Forældre at give enten Søn eller Datter dobbelt, kunde de være gaaede ind derpaa. Ja, dersom et saadant Forslag fremkommer, vil det jo for enhver af os, der ynder en udvidet Testationsret, være et Spørgsmaal, om man skal stemme derved; den anden Forslagsstiller og jeg have ikke kunnet stille det saaledes, thi vor Hensigt har det nærmest været at tænke paa Sønnene — det vedskender jeg mig ganske. Men, skulde der være en almindelig Stemning for en saa udvidet Testationsret, at den tillige skulde omfatte Døttrene, saa vil jeg for mit Vedkommende ingen Betænkelighed have ved at stemme derved. Vort Forslag har imidlertid fundet saa